

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2012 – Nr. 1.

VRAGEN van GroenLinks van mevrouw A. Postma betreffende de wateroverlast bij het Groninger Museum.
(Binnengekomen: 9 januari 2012)

Het hoge water van oktober 1998 bracht het Groninger Museum in problemen, de onderste twee zalen moesten worden ontruimd. Er ontstond een schadepost van ruim 1,5 miljoen euro. Het was één van de redenen waardoor het museum in 1999 in financiële problemen kwam. Voor de gemeente destijds reden om financieel bij te springen.

Ook was het reden om adviesbureau DHV opdracht te geven uit te zoeken of er maatregelen te nemen waren om bij een toekomstige situatie van wateroverlast te voorkomen dat er opnieuw grote schade zou ontstaan.

Op basis van het schadebedrag van 1998 en een inschatting van de kans op herhaling (gemiddeld eens in de 56 jaar), adviseert DHV om een bedrag van 545.000 euro te reserveren om het hoogwaterrisico af te dekken.

Destijds is ook bekeken of door middel van een soort waterkeringen in het Verbindingskanaal eventuele schade bij hoogwater zou kunnen worden voorkomen, maar vanwege de zeer hoge kosten wordt daar van afgezien.

In het voorstel aan de raad van 17 mei 2004 om de 545.000 euro beschikbaar te stellen, wordt nog wel gewezen op het feit dat het Groninger Museum de zwakste schakel in het boezemgebied is *“waarbij het in geval van hoogwater zelfstandig maatregelen zal moeten nemen, aangezien de waterbeheerders pas maatregelen nemen bij een waterstand vanaf 145 cm. + NAP”*.

“De kritische hoogte waarop waterschade kan ontstaan is 115 cm. + NAP, wat overeenkomt met de onderkant van de kozijnen ter hoogte van de voeg van de muren van het Groninger Museum”, zo staat in datzelfde raadsvoorstel te lezen.

Het normale peil is 62 cm. + NAP.

Wanneer in februari 2010 de raad een voorstel krijgt voorgelegd om een revitalisering (interne verbouwing en opknappen van de gouden toren en het Mendinipaviljoen) van het Groninger Museum mede te financieren klinken veel kritische vragen vanuit de raad. Over één van de aspecten, de verhoogde druk op de exploitatiebegroting van het museum, is door de raad al uitgebreid gesproken, zowel in februari en april 2010 bij de voorstellen tot revitalisering als in 2011 wanneer blijkt dat het museum door de verbouwing in financiële problemen is geraakt.

Maar ook over een ander onderdeel van de dekking worden vragen gesteld. Het gaat om het voorstel de reservering voor het hoogwaterrisico in te zetten voor de revitalisering. Het college stelt dat er door de waterschappen veel maatregelen zijn genomen om de waterstanden niet hoger op te laten lopen dan in 1998 het geval was. Vooral de nieuwe noodbergingsgebieden zijn daarbij belangrijk. De maatregelen geven de gemeente voldoende

basis om de reservering voor het hoogwaterrisico in te zetten voor de revitalisering, aldus het college.

Als antwoord op de vragen van raadsleden schrijft het college in een aanvullende brief van 10 februari 2010 nog dat er contact is geweest met het waterschap Hunze en Aa's over de (afgenomen) risico's op hoog water en opnieuw wordt aangegeven dat de maatregelen die door de waterschappen genomen zijn voldoende onderbouwing bieden om het geld in te zetten voor de revitalisering.

Inmiddels is afgelopen vrijdag een deel van het museum ontruimd in verband met het hoge water en is de afgelopen dagen gebleken dat het opnieuw optreden van schade door wateroverlast zeker niet denkbeeldig is.

De fractie van GroenLinks heeft hierover de volgende vragen aan het college:

1. In het raadsvoorstel van februari 2010 wordt gesteld dat het bedrag, gereserveerd voor het hoogwaterrisico, kan worden ingezet voor de revitalisering, omdat de waterschappen een groot aantal maatregelen hebben genomen om een herhaling van de situatie van 1998 te voorkomen.
Hoe verhoudt zich dat tot het verschil tussen de risicohoogte voor het museum (115 cm. + NAP) en het moment van ingrijpen van de waterschappen (145 cm. + NAP), zoals dat in het raadsvoorstel uit 2004 genoemd staat? Is deze verhouding nog steeds de basis voor het nemen van maatregelen door het waterschap? En zo ja: wanneer dat verschil niet veranderd is, is er toch nog steeds een aanzienlijk risico dat het museum eerder in de problemen raakt dan het moment waarop het waterschap ingrijpt?
2. In de brief van februari 2010 geeft u aan dat wethouder De Vries contact heeft gehad met dijkgraaf Van Hall van waterschap Hunze en Aa's. Mede op basis van dit gesprek is besloten om de hoogwaterreservering in te zetten voor de revitalisering. Welke informatie hebt u in dat gesprek ontvangen die die beslissing kon onderbouwen?
3. Hoe beoordeelt u in het licht van de gebeurtenissen van de afgelopen week uw beslissing om het gereserveerde geld voor hoogwateroverlast in te zetten voor de revitalisering van het museum?
4. Is er in de gemeentelijke budgetten voor onderhoud van het museum op dit moment nog geld om eventuele nieuwe schade door wateroverlast op te vangen?
5. Bent u het met ons eens dat het verstandig lijkt om ook in de toekomst weer een reservering te doen om hoogwaterschade op te vangen en opnieuw te kijken of er andere mogelijkheden zijn om het museum "waterproof" te maken?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 31 januari 2012.

1. Het beleid van het waterschap Hunze en Aa's inzake ingrijpen bij hoogwater is niet veranderd ten opzichte van de waarden zoals genoemd in het raadsbesluit d.d. 17 mei 2004. Dat houdt in dat bij een verwacht waterpeil vanaf 145 cm +NAP de waterbeheerder maatregelen neemt.
Dat betekent inderdaad dat dit peil niet overeenkomt met het risicopeil van 1.15 +NAP voor het museum. Echter, waterbeheerders grijpen in bij een verwacht peil, dus voordat het peil feitelijk 1.45 + NAP bereikt.
In dit geval is door het waterschap ingegrepen via het in gebruik nemen van 3 van de 9 bergingsgebieden. Daarmee is het waterpeil tot 1.20 +NAP gestegen en niet tot 1.45 (verwacht peil in januari 2012 zonder waterbergingsgebieden). De door de waterbeheerder ingezette maatregelen om extreem waterpeil te verlagen, hebben het beoogde effect dus gehad. In de risicohoogte van het museum zit een zekere veiligheidsmarge: bij 1.15 +NAP is er nog geen feitelijke overstroming. Wel is dit een zorgelijk peil waarbij continu contact is tussen museum en waterschap over verwachte standen en eventuele maatregelen. Per dag is een inschatting gemaakt van de eventuele risico's op overstroming. Ook op 6 januari is er uiteindelijk geen water in het museum gestroomd en is er geen feitelijke waterschade opgetreden. (Dat inkomstenderving heeft plaatsgevonden en extra kosten zijn gemaakt als gevolg van de tijdelijke sluiting is natuurlijk evident).
2. In het gesprek met de heer Van Hall en wethouder De Vries in januari 2010 is de context van de instelling waterbergingsgebieden besproken zoals die na 1998 is gestart. De waterbeheerder kan vanzelfsprekend geen garanties geven dat overstromingen zoals in 1998 plaatsvonden zich nooit meer voor zullen doen. In dat gesprek is het beeld geschetst dat de instelling van de noodbergingsgebieden een positief effect zullen hebben op het tegengaan van extreme waterstanden. Dit evenals het instellen van zomerpeil of hoger in achterliggende sloten én het extra inzetten van de gemalen wanneer spuien op de Dollard/Waddenzee niet mogelijk is. In de context van die geschetste maatregelen is de beslissing genomen om de voorziening voor hoogwater te benutten voor de revitalisatie.
3. De beslissing is in 2010 weloverwogen genomen op basis van de aanwezigheid van waterbergingsgebieden in onze provincie en een t.o.v. 1998 daardoor afgenomen risico op hoogwaterschade om de noodzakelijke revitalisering van het gebouw financieel mogelijk te maken: het is en blijft een inschatting die college en raad gezamenlijk hebben gemaakt. Met de kennis van nu zou men kunnen stellen dat de aanwezigheid van een voorziening voor dergelijk hoogwaterrisico de mogelijke financiële schade (voor de gemeente) als gevolg van de eventuele overstroming in januari 2012 had kunnen opvangen.

4. Al eerder hebben wij aan de raad aangegeven dat de middelen voor het onderhoud op langere termijn voor het museum nog niet afdoende is geregeld: dat geldt ook voor eventueel optredende waterschade als gevolg van overstromingen. Wij zijn, zoals u weet, over de exploitatie van het museum op langere termijn met het museum zelf en de provincie in overleg op basis van de uitgevoerde audit en betrekken daarin ook de kosten voor onderhoud.
5. Wij zullen ook het hoogwaterrisico betrekken in deze discussie. De mogelijkheden om het museum waterproof te maken hebben wij in 2004 laten onderzoeken door DHV. De conclusies uit dat onderzoek zijn nog steeds actueel: dat structurele waterstaatkundige veiligheidsmaatregelen ten behoeve van het museum een zeer kostbare aangelegenheid zijn. Een zekere reservering voor schade die theoretisch 1x per 56 jaar kan optreden lijkt vooralsnog ook nu een financieel haalbaarder alternatief.

Overigens willen wij nog opmerken dat de waterbeheerder bij de wateroverlast van begin januari 2012 nog niet de totale capaciteit aan waterbergingsgebieden heeft ingezet. Van de 9 gebieden zijn dit keer 3 daadwerkelijk benut, hetgeen betekent dat er nog reservecapaciteit over is.